

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
ПВНЗ «Міжнародна академія сертифікації бухгалтерів і аудиторів»
Грамадська спілка «Палата аудиторів та бухгалтерів України»
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Інститут економіки та прогнозування НАН України
Північно – східний науковий центр НАН України
Білоруський національний технічний університет
Магдебурзький університет імені Отто-фон-Геріке, Німеччина
Мішкольцький Університет, Угорщина
Вища школа менеджменту охорони праці в Катовіцах, Польща

ТРУДИ
XV-ої Міжнародної науково-практичної
конференції

Дослідження та оптимізація економічних
процесів
«Оптимум - 2019»

4-6 грудня 2019 р.

Харків – 2019

**Труди XV-ої Міжнародної науково-практичної конференції
«Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2019»
4-6 грудня 2019 р. – Х. : НТУ «ХПІ», 2019 р. - 207 с.**

Труди відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

ГОЛОВА

Сокол Є.І., д.т.н., професор, ректор
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

СПІВГОЛОВА

Марченко А.П., д.т.н., професор,
проректор НТУ «ХПІ»

ЧЛЕНИ ПРОГРАМНОГО КОМІТЕТУ

Пилюпенко А.А., д.е.н., професор,
завідуючий кафедрою бухгалтерського
обліку Харківського національного
економічного університету ім. Семена
Кузнеця;

факультету Мішкольського університету,
Угорщина;

Гриценко А.А., д.е.н., заступник
директора Інституту економіки та
прогнозування НАН України;

Алексєєв І.В., д.е.н., професор,
заступник навчально-наукового
інституту, завідуючий кафедрою
фінансів, Львівська політехніка;

Бубенко П.Т., д.е.н., виконавчий
директор Північно-східного наукового
центру НАН України;

Маліков В.В., к.е.н., професор,
завідуючий кафедрою обліку і аудиту
Харківського національного
автомобільного університету;

Маслак О.І., д.е.н., професор, завідувача
кафедрою економіки Кременчуцького
національного університету ім. Михайла
Остроградського;

Манойленко О.В., д.е.н., професор
директор навчально-наукового інституту
Економіки, менеджменту і міжнародного
бізнесу НТУ «ХПІ»;

Сажнович Т.О., к.е.н., завідуючий
кафедрою економіки і організації
машинобудівного виробництва
Білоруського національного технічного
університету;

Перерва П.Г., д.е.н., професор,
завідуючий кафедрою менеджменту
інноваційного підприємництва та
міжнародних економічних відносин;

Райхлінг П., директор інституту
міжнародних фінансів Магдебургського
університету ім. Отто фон Геріке, м.
Магдебург, Німеччина;

Міщенко В.А., д.е.н., професор,
завідуючий кафедрою міжнародного
бізнесу та фінансів;

Коціскі Д., декан економічного

Сисоєв В.В., д.е.н., к.т.н., професор,
завідуючий кафедрою економіки та
маркетингу.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

Манойленко О.В., д.е.н., проф.
директор навчально-наукового інституту
Економіки, менеджменту і міжнародного
бізнесу НТУ «ХПІ»

проф., завідувача кафедрою
економічного аналізу та обліку;

Заступник Голови

Строков Є.М., к.е.н., доц. каф.
економічного аналізу та обліку

Давидюк Т.В., д.е.н., проф. каф.
економічного аналізу та обліку

Мехович С.А., д.е.н., проф. каф.
економічного аналізу та обліку;

Побережна Н.М., к.е.н., доц. каф.
економічного аналізу та обліку;

Юр'єва І.А., к.е.н., доцент каф.
економічного аналізу та обліку

Якименко-Терещенко Н.В., д.е.н.,

СЕКРЕТАРІАТ

Відповідальний секретар

Строков Є. М., к.е.н., доц. кафедри
економічного аналізу та обліку

Заступники

відповідального

секретаря

Побережна Н.М., к.е.н., доц. каф.
економічного аналізу та обліку;

Колєсніченко А.С., к.е.н., ст. викл. каф.
економічного аналізу та обліку;

Мартинова В.В., інженер каф.
економічного аналізу та обліку

економію витрат через збільшення масштабів бізнесу.

Відтак, зарубіжний досвід свідчить, що успішно досліджуючи клієнтську базу, покращуючи свою репутацію та продукти для середнього ринку, європейські банки збільшили обсяги своїх продаж до рівня, який дозволяє із впевненістю стверджувати, що bancassurance - високоприбутковий бізнес. На сьогодні до 1/3 прибутків європейські банки одержують від реалізації страхових продуктів [4].

Список літератури:

1. Габидулин И., Лушниченко В. Bancassurance по-эсэнтевски // <http://www.dedal.ua/dbn.php/publications/oldpubs/17603?print>;
2. Григорьева И. Смесь кредита с полсом. Август 2013 // <http://www.pk.kiev.ua/>;
3. Зайцев О. Банки и страховой бизнес: необходимость согласования // Банковская практика за рубежом. - 2006. - № 9. - С. 53-61;
4. Залетов О.М., Мюллер П., Шевченко В.І. Довідник страхового агента. - К.: Наукова думка, 2003. - 256 с.

КОБУШКО І.М., д-р. екон. наук, проф., каф. фінансів та підприємництва, Сумський державний університет
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0821-4233>

КОБУШКО Я.В., канд. екон. наук, ст. викл. каф. управління, Сумський державний університет
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2057-2300>

ВЛАСЕНКО А.В., студ., Сумський державний університет

ТІНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ ПОСЛАБЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ

Глобалізаційні процеси в міжнародних економічних відносинах виступають каталізатором вільного та прискореного руху інвестицій та капіталів на світовому ринку. Масштабність та різноманітність форм фінансової глобалізації на ряду з перевагами характеризується низкою недоліків, серед яких активізація тіньових процесів економічних відносин, що чинить деструктивний вплив на показники інвестиційного потенціалу України.

Головною перешкодою для зростання рівня інвестиційної привабливості України для іноземних країн є зростання рівня тіньової економіки. При збільшенні рівня тіньової економіки в країні знижуються не тільки обсяги іноземного інвестування, а й внутрішнього, оскільки підвищуються ризики неповернення

вкладених коштів та знижується рівень довіри інвесторів внаслідок посилення корупційних схем в усіх сферах.

Рівень корупції негативно впливає на співвідношення обсягів інвестицій та валового внутрішнього продукту. На думку експертів Світового банку [1], корупція виступає своєрідним податком на бізнес, відтак її збільшення на 1 відсоток скорочує надходження прямих інвестицій в країну на 5 відсотків, тобто зменшення рівня корумпованості чиновників призводить до зростання інвестицій.

Вірогідність втрати інвестицій у результаті корупційних дій державних службовців у США становить – 5 %, Естонії – 24, в Україні – 62 % [2]. Міжнародна інвестиційна позиція та місце країни у провідних рейтингових опитуваннях, а також відгуки поточних інвесторів є передумовою залучення іноземних інвестицій. Тому на сьогодні, при стабільно високому рівні корупції в Україні, показники, які характеризують національне бізнес-середовище, залишаються на низькому рівні. Послаблення інвестиційних позицій України на міжнародному рівні відбувається через військові операції на сході країни та окупації Криму, недосконалість законодавчої бази, політичної нестабільності, погіршення макроекономічних показників країни, значні коливання валютних курсів.

Серед вагомих детермінант погіршення інвестиційних позицій України, як країні-реципієнті іноземних інвестиційних ресурсів, доцільно виділити високий рівень тіньової економіки в Україні, високий рівень корупції, недовіру іноземних інвесторів, поширеність у практичній діяльності економічних суб'єктів механізмів легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, відсутність інвестиційних пільг, необхідність пошуку шляхів оптимізації системи оподаткування суб'єктами господарювання за допомогою тіньових схем та механізмів тощо.

Аналіз динаміки інвестування в національну економіку показує, що при збільшенні рівня тіньової економіки в державі відповідно зменшуються іноземні інвестиції в країну і навпаки (табл. 1).

Таким чином, в умовах необхідності покращення інвестиційної привабливості та нарощення обсягів інвестиційних ресурсів необхідним є впровадження ефективних реформ державної інвестиційної політики, які б були спрямовані на ідентифікацію ризиків за багатоканальними тіньовими схемами та мінімізацію втрат за інвестиційними каналами тіньового

виведення капіталу.

Таблиця 1 - Динаміка іноземних інвестицій та рівня тіньової економіки в Україні за 2010-2018рр. [3]

Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Рівень тіньової економіки (% від ВВП)	38	34	34	35	43	40	35	32	30
Прямі іноземні інвестиції (млн. дол. США)	6495	7207	8401	4499	410	2961	3284	2202	2355

Список літератури:

1. *Søreide T.* Drivers of Corruption. A Brief Review. A World Bank study. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/20457/916420PUB0Box30UBLIC009781464804014.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 02.10.2019);

2. *Бобровников О., Патлай М.* Досліджуємо рівень корупції - визначаємо причини економічного занепаду - у цьому переконані експерти світового банку. URL: www.ukrinform.ua/rubric-politycs/17214-336
dosldgumo_rven_korupts_viznachamo_prichini_ekonomchnogo_zanepadu_u_tsomu_perekona_n_eksperti_svtovogo_banku_25439.html (дата звернення 21.09.2019);

3. Офіційний сайт Державної служби статистики в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

КОСТЕЦЬКА Н.І., канд. екон. наук, доц.

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7122-5800>

ПРОБЛЕМИ І НЕДОЛІКИ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Планування є важливою і первинною функцією управління, значення якої полягає у забезпеченні ефективного та сталого розвитку в майбутньому. У процесі планування визначають цілі діяльності підприємства, окреслюють шляхи їх досягнення, розраховують потреби в матеріальних і нематеріальних ресурсах, встановлюють терміни виконання завдань, обчислюють очікуваний соціально-економічний ефект. Проте незважаючи на переваги, які отримують підприємства завдяки плануванню перспективної діяльності, необхідно пам'ятати про певні недоліки, що можуть мати негативний вплив, та спричинити низку проблем при досягненні мети планування.

Процес планування може доволі дорого коштувати для підприємства, оскільки потребує значних витрат часу, зусиль

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» 2019 р.

Наукове видання

ТРУДИ
XV - ої Міжнародної науково-практичної
конференції

**«ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
«ОПТИМУМ – 2019»**

4-6 грудня 2019 року
м. Харків

**Редактор
та відповідальний секретар:
Строков Є.М.**

**Верстка, оригінал-макет
та дизайн обкладинки:
Строков Є.М.**

Підписано до друку: 28.12.2019 р. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. а 12,03
Тираж 300 екз

Друк ФОП Томенко Ю.І.
м. Харків, вул. Плеханівська, 16